



თინა იველაშვილი

საუკუნის უპიკესი დანაშაული

ამ საუკუნის ბოლო ათწლეულში, ქართველი ხალხის დაჩაჩანაკება-გადაგეარების მიზნით, გარედან მართული ანტიქართულ-ანტისახელმწიფოებრივი ხელისუფლების მიერ არაერთი უმძიმესი დანაშაული განხორციელდა როგორც სულიერი, ისე მატერიალური კულტურის სფეროში.

გლობალისტურმა ძალებმა და მათმა მესვეურებმა ძალიან კარგად იციან, რომ საზოგადოების გაკონტროლების საქმეში მთავარი და უმნიშვნელოვანესი როლი ეკლესიას ეკისრება. ამიტომ ყველანაირად ცდილობენ მორწმუნეთა თვალში მისი რეპუტაციის შელახვას. მათი დაკვეთითა და ძალისხმევით განადგურდა ათასობით მართლმადიდებელი ეკლესია და კულტურის ძეგლი სერბეთში, დაიყო რუმინეთისა და საბერძნეთის ეკლესიები, ათეულობით მართლმადიდებელი მღვდელმსახური ეკლესიების სამრეკლოებზე მიზანმიმართულად ჩამოახრჩვეს კოსოვოში. ამ კუთხით კიდევ შეიძლება არაერთი შემზარავი ფაქტის დასახელება, მაგრამ, ვფიქრობთ, ესეც საკმარისია იმის საჩვენებლად, როგორ „ესიყვარულებიან“ გლობალისტები მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში ქრისტიან მართლმადიდებლებს და მათ სალოცავებს.

როგორც ჩანს, ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია თავისი შეუვალობითა და მართლმორწმუნეთა სიმრავლით მათ მეტისმეტად აშფოთებთ და ამიტომ ამ ბოლო დროს საქართველოში განსაკუთრებული და მრავალმხრივი შეტევა მასზე ხორციელდება. „მსოფლიოს ახალი წესრიგის“ დამყარების მოტრფიალეებმა კარგად იციან, რომ ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია ეროვნული მენტალობის, თვითმყოფადობის, ზნეობის, მორალური ღირებულებების და მრავალსაუკუნოვანი ეროვნული ტრადიციების

ერთ-ერთი უძლიერესი საყრდენი და ქვაკუთხედი. როგორც ჩანს, მათი აზრით, ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის დროც მოვიდა. მისი დასუსტებისა და ავტორიტეტის შელახვის მცდელობით ქვეყნის ხელისუფლებაში მოკალათებულნი, თავიანთი ხელისბიჭების მეშვეობით, ცდილობენ ქართველი ხალხის სულიერი თვითმყოფადობის განადგურებას.

თავის დროზე დიდი ილია აღნიშნავდა: ქრისტიანობა და ქართველობა არა მხოლოდ აზიაში, არამედ მსოფლიოში სინონიმურ ტერმინებად ითვლება. შეიძლება ითქვას, რომ ეროვნული, შესაბამისად, სახელმწიფოებრივი ცნობიერების შენარჩუნებასა და მის დღემდე მოტანაში საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას უდიდესი წვლილი მიუძღვის. აქედან გამომდინარე, ქვეყნის აღმშენებლობის საქმეში მისი როლის დაკნინება-დაქვეითება — ეს ნიშნავს ქართული სულიერი კულტურის (რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს და რომელმაც საკმაოდ დიდი წვლილი შეიტანა მსოფლიოს ცივილიზაციის საგანძურში), ეროვნული ცნობიერების და, შესაბამისად, დამოუკიდებელი ეროვნული სახელმწიფოებრიობის მოწყობის დასამარებას. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია არა მხოლოდ ეროვნული ინტერესების, არამედ „ქართული ენის დაცვის საქმეში უდიდეს როლს ასრულებს. იგი ქართულ ენას აკავშირებს თავის პირველწყაროსთან, სიცოცხლეს აძლევს იმ ძარღვს, რომელიც ამთლიანებს ქართულ ცნობიერებას, ქართული ენისა და ქართველი ერის ისტორიას“ [1, 82–83].

ჯერ კიდევ 2003 წლის სექტემბერში იყო მცდელობა, იმდროინდელ ხელისუფლებასა და ვატიკანს შორის ხალხისაგან და ეკლესიისაგან ფარულად გაფორმებულიყო ხელშეკრულება (კონკორდატი), რომლის მიხედვით კათოლიკური ეკლესია იგივე უფლებებსა და სტატუსს შეიძენდა, რაც ქართულ მართლმადიდებელ ეკლესიას კონსტიტუციით აქვს მინიჭებული. ვინმემ მიკერძოებაში ცილი რომ არ დაგვწამოს, ამიტომ მოვიტანთ ხელმოსაწერად მომზადებულ ხელშეკრულების სრულ ტექსტს.

„წმიდა საყდარი და საქართველო

— მიიჩნევენ რა ერთმანეთს საერთაშორისო სამართლის დამოუკიდებელ ავტონომიურ სუბიექტად;

— წმიდა საყდარი მოქმედებს რა ვატიკანის მეორე საბჭოს დოკუმენტებისა და საეკლესიო სამართლის ნორმების საფუძველზე;

— საქართველო მოქმედებს რა საქართველოს კონსტიტუციისა

და იმ საერთაშორისო კონვენციების დებულებების შესაბამისად, რომელთა მხარესაც ის წარმოადგენს;

— გამოთქვამენ რა სურვილს მეგობრობის სულისკვეთებით გააგრძელონ და კიდევ უფრო განავითარონ მათ შორის უკვე არსებული ურთიერთობა;

— განზრახული აქვთ რა ურთიერთგაგების საფუძველზე განსაზღვრონ საქართველოში მოქმედი კათოლიკური ეკლესიის იურიდიული სტატუსი, შეთანხმდნენ:

მუხლი I

საქართველო აღიარებს კათოლიკური ეკლესიის, როგორც იურიდიული პირის სტატუსს, კერძოდ, საქართველო უზრუნველყოფს იურიდიული პირების უფლებაუნარიანობის გავრცელებას საეკლესიო სამართლით გათვალისწინებული კათოლიკური ეკლესიის ისეთი ერთეულების მიმართ, როგორცაა: საეპისკოპოსოები, ეპარქიები ან საზოგადოებები, ასოციაციები, სემინარიები, კოლეჯები, სკოლები და საქველმოქმედო დაწესებულებები, კომპეტენტურ სამოქალაქო ორგანოებში მათი რეგისტრაციის შემდეგ.

მუხლი II

1. საქართველო უზრუნველყოფს კათოლიკური აღმსარებლობისა და კათოლიკური რელიგიური წესების საჯაროდ აღსრულების თავისუფლებას;

2. საქართველოს კათოლიკურ ეკლესიას აქვს თვითორგანიზებისა და საჭირო საშუალებებით, საკუთარი მისიის განხორციელების უფლება;

3. კომპეტენტური საეკლესიო ორგანო სარგებლობს უფლებით შექმნას ეკლესიასთან დაკავშირებული სტრუქტურები. კერძოდ, საეკლესიო სამართლის ნორმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დააარსოს და მოახდინოს საეკლესიო იურიდიული პირების რეორგანიზება.

მუხლი III

1. წმიდა საყდარს შეუძლია დაუბრკოლებლად შეარჩიოს სასულიერო პირი ეპისკოპოსის, ეგზარქოსის ან სამოციქულო ადმინისტრატორის ფუნქციების შესრულების მიზნით. ეს პირი შეიძლება იყოს ეპისკოპოსი. ზემოაღნიშნული დანიშვნების შესახებ ინფორმაციის

გავრცელებამდე წმ. საყდარი, თავაზიანობისა და ნდობის პრინციპებიდან გამომდინარე, ამის შესახებ წინასწარ აცნობებს სამოქალაქო ხელისუფლების ორგანოებს;

2. კომპეტენტური საეკლესიო ორგანო სარგებლობს უფლებით, დამოუკიდებლად დანიშნოს ნებისმიერი პირი, რომელიც ამავე დროს პასუხისმგებელი იქნება საქართველოში არსებულ სხვა საეკლესიო ერთეულებზე.

მუხლი IV

საქართველო შეზღუდვების გარეშე უზრუნველყოფს კათოლიკური ეკლესიისა და მისი იურიდიული და ფიზიკური პირების ურთიერთობისა და კონტაქტების თავისუფლებას წმიდა საყდართან საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ არსებულ საეკლესიო სამართლით აღიარებულ სხვა საეკლესიო დაწესებულებებთან.

მუხლი V

საქართველო აღიარებს კათოლიკური ეკლესიის უფლებას, თავისუფლად გამოხატოს თავისი აზრი და პრინციპები. ასევე იმის უფლებას, ისარგებლოს მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებებით საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი VI

1. თავისი პასტორალური მისიის განხორციელების მიზნით ეპისკოპოსი, ეგზარქოსი, სამოციქულო აღმინისტრატორი, მღვდელი ან მასთან გათანაბრებული პირები სარგებლობენ უფლებით, საქართველოში მოიწვიონ მღვდლები, რელიგიური სამწყსოს წარმომადგენლები და საერო პირები, რომლებსაც არ გააჩნიათ საქართველოს მოქალაქეობა.

2. საქართველოს ხელისუფლების ორგანოები გასცემენ საცხოვრებელ ნებართვას კათოლიკური ეკლესიის ზემოაღნიშნული მოწვეული წევრებისათვის, რომლებიც დანიშნულნი იქნებიან საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ შესაბამის ეკლესიებსა და კათოლიკური ეკლესიის სხვა დაწესებულებებში მსახურების მიზნით. ნებართვები, საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ძალაში იქნება მათი მუშაობის მთელი პერიოდის განმავლობაში.

მუხლი VII

1. კათოლიკური ეკლესია სარგებლობს უფლებით შეიძინოს, მართოს, გამოიყენოს და განკარგოს მოძრავი და უძრავი ქონება და ააშენოს ეკლესიები და სხვა შენობა საეკლესიო მიზნებისათვის;

2. ქონების შექმნა, ეკლესიებისა და საეკლესიო ნაგებობების მშენებლობა და მართვა განხორციელდება საეკლესიო სამართლის ნორმების და საქართველოში მოქმედი კანონების შესაბამისად;

3. საქართველო უზრუნველყოფს ღვთისმსახურების აღდიდებას ხელშეუხებლობას. კომპეტენტური საეკლესიო ორგანოების წინასწარი შეთანხმების გარეშე, ღვთისმსახურების აღდიდება არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას იმ მიზნებისათვის, რაც არ არის გათვალისწინებული საეკლესიო სამართლით.

მუხლი VIII

1. აღსარების საიდუმლოება ხელშეუხებელია. არავის არ შეუძლია კათოლიკე ეპისკოპოსის ან მღვდლის დაკითხვა ისეთ საქმეზე, რომელიც დაკავშირებულია აღსარების საიდუმლოებასთან, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მღვდელი უნდა წარსდგეს როგორც მოწმე ან მხარე სამოქალაქო სასამართლოს წინაშე;

2. სასულიერო პირები არ არიან ვალდებული მიაწოდონ სამოქალაქო ხელისუფლებას ღია ინფორმაცია პირებისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც მათ მოიპოვეს თავისი მსახურების დროს.

მუხლი IX

1. კათოლიკურ ეკლესიას აქვს უფლება დააარსოს და მართოს თავისი სკოლები საეკლესიო სამართლისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;

2. კათოლიკე მოსწავლეებს, როგორც სახელმწიფო, ასევე არასახელმწიფო სკოლებში ექნებათ თავიანთი რელიგიის შესწავლის გარანტირებული უფლება;

3. კათოლიკური რელიგიის სწავლება საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მიზნად ისახავს ეკუმენისტური სულისკვეთების განმტკიცებას და სხვადასხვა აღმსარებლობებს შორის ურთიერთპატივისცემის გაღრმავებას, რაც ამავე დროს გულისხმობს საქართველოს ისტორიასა და კულტურაში მართლმადიდებლური ეკლესიის როლის აღიარებას;

4. სწავლება ჩატარდება კათოლიკური ეკლესიის კომპეტენტური

ხელისუფლების მიერ დამტკიცებული პროგრამის საფუძველზე და მხოლოდ იმ კვალიფიცირებული პედაგოგების მიერ, რომლებსაც გააჩნიათ ამ ხელისუფლების მიერ გაცემული სერთიფიკატი;

5. კათოლიკური ეკლესია და საქართველო აღიარებენ დიპლომებს, ხარისხებსა და სხვა აკადემიურ კვალიფიკაციებს განათლების ყველა დონეზე.

მუხლი X

წმიდა საყდარი და საქართველო ადასტურებენ რა ორმხრივ დაინტერესებას, გააღრმავონ ურთიერთობები კულტურის სფეროში, ხელს შეუწყობენ კავშირების განმტკიცებას საქართველოში არსებულ დაწესებულებებსა და მთელ მსოფლიოში არსებულ კათოლიკურ ინსტიტუტებს შორის. ისინი ასევე ხელს შეუწყობენ სტუდენტთა გაცვლას საეკლესიო საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და კვლევით ცენტრებს შორის, ორივე მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი XI

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საეკლესიო ქორწინება, მისი რელიგიური წესით დღესასწაულობის მომენტიდან, წარმოშობს იურიდიულ შედეგებს სამოქალაქო ურთიერთობებში, იმ პირობით, რომ აღნიშნული არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ დებულებებს.

მუხლი XII

სემინარიის სტუდენტები და რელიგიური კონგრეგაციების მორჩილები თავისუფლდებიან სამხედრო სამსახურიდან. საყოველთაო მობილიზაციის შემთხვევაში, ამ სტუდენტებსა და მორჩილებს დაევალებათ ისეთი ოპერაციების შესრულება, რომელიც არ არის დაკავშირებული იარაღის გამოყენებასთან.

მუხლი XIII

საქართველო აღიარებს და უზრუნველყოფს კათოლიკური ეკლესიის უფლებას შესთავაზოს სულიერი დახმარება იმ მორწმუნე კათოლიკეებს, რომლებიც მსახურობენ ეროვნულ შეიარაღებულ ძალებში და პოლიციაში, იმყოფებიან სახელმწიფო ან კერძო სამედიცინო და გრძელვადიან დაწასებულებებში ან საპატიმროებში.

მუხლი XIV

1. საქართველო გადასახადებისაგან გაათავისუფლებს იმ კათოლიკური დაწესებულებების მიერ შემოტანილ ჰუმანიტარულ დახმარებას, რომლებიც საეკლესიო კანონმდებლობის შესაბამისად ოფიციალურად აღიარებულია კათოლიკური ეკლესიის მიერ და რეგისტრირებულია სამოქალაქო ორგანოების მიერ;

2. კათოლიკური ეკლესიისათვის განკუთვნილი სხვა იმპორტირებული ნივთები ასევე თავისუფლდება გადასახადისაგან.

მუხლი XV

იმ შემთხვევაში, თუ წარმოიშობა გარკვეული გადაუწყვეტელი და სადაო საკითხები ქონებრივ, ეკონომიკურ და ფისკალურ სფეროში, რომლებიც შეეხება კათოლიკურ ეკლესიას ზოგადად ან ცალკეულ კათოლიკურ თემებს, შენობებს ან დაწესებულებებს, კათოლიკური ეკლესია და საქართველოს კომპენტენტური ორგანო შექმნიან საგანგებო ერთობლივ კომისიას ორივე მხარისათვის მისაღები გადაწყვეტილების შემუშავების მიზნით.

მუხლი XVI

1. წინამდებარე შეთანხმებაში ცვლილებებისა და დამატების შეტანა დასაშვებია მხოლოდ შეთანხმებით;

2. წმ. საყდარი და საქართველო წინამდებარე დებულების განმარტებასთან ან გამოყენებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ სირთულეებს გადაწყვეტენ მეგობრული ურთიერთშეთანხმების გზით.

მუხლი XVII

წინამდებარე შეთანხმება შესრულებულია ორ პირად – ინგლისურ და ქართულ ენებზე. ორივე ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს. განსხვავების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურ ტექსტს.

წმიდა საყდრის სახელით:

საქართველოს სახელით:,,

[2,132-138; 3,121-123; 4,218-226].

ხელშეკრულებაში საერთოდ იგნორირებული იყო საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია, ის თითქოს არც არსებობს და თუ არსებობს, არავითარი ფუნქცია არ გააჩნია. ვატიკანის მესვეურნი იმ ზომამდე მიდიოდნენ, რომ ამ ხელშეკრულებით თავიანთ თავზე იღებდნენ ჩვენი ქვეყნის ისეთი მნიშვნელოვანი სახელმწიფო დაწე-

სებულებების ფუნქციებს, როგორცაა: კულტურისა და სპორტის, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროები.

ამ საკითხზე არა თუ საზოგადოება, არამედ საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიაც კი არ იყო ინფორმირებული. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ ამ გასაიდუმლოებული შეთანხმების მცდელობის შესახებ თავისი (საქართველოს ეკლესიის) პოზიცია დააფიქსირა და აღნიშნა: „როგორც ცნობილია, საქართველოში ვატიკანის წარმომადგენლობის ინიციატივით მომზადდა საქართველოს სახელმწიფოსა და ვატიკანს შორის რელიგიური ურთიერთობის განმსაზღვრელი საერთაშორისო ხელშეკრულება. საქართველოს საპატრიარქოსათვის სრულიად გაუგებარია, რატომ ხდება აღნიშნული დოკუმენტის გასაიდუმლოება, მაშინ, როდესაც სახელმწიფოსა და მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის დადებული კონსტიტუციური შეთანხმება საჯაროდ მუშავდებოდა წლების განმავლობაში და იგი არაერთგზის გახდა განხილვის საგანი როგორც საქართველოში, ისე უცხოეთში. ასევე აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ საქართველოში არსებული თითქმის ყველა რელიგიის წარმომადგენლები.

ჩვენ არაერთხელ დაგვიფიქსირებია მზადყოფნა როგორც კათოლიკეების, ისე საქართველოში არსებული სხვა რელიგიების სამართლებრივი სტატუსის განხილვისა და მისი ერთობლივი გადაწყვეტილების შესახებ. ამიტომაც ჩვენთვის სრულიად მოულოდნელი და ყოველად მიუღებელია ვატიკანის მხრიდან ამ სახით და ამ რანგში ხელშეკრულების გაფორმების მცდელობა“ [2, 130–131].

ჩვენს ქვეყანაში ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის მნიშვნელობისა და როლის დაკნინება-დამცრობას არა მარტო ვატიკანი, არამედ უცხოეთიდან ინსპირირებული და უხვად დაფინანსებული, საქართველოში სოკოებივით მომრავლებული სხვა რელიგიური კონფესიები და სექტებიც ცდილობენ.

ასე, მაგალითად: 2006 წლის 26 იანვარს საქართველოში მოქმედი სომხური ეპარქიის ეპისკოპოსის ვაზგენ მირზოხანიანის ინიციატივით საქართველოში არსებული ყველა რელიგიური კონფესიისა და სექტის წარმომადგენელთა შეხვედრა მოეწყო. შეხვედრის ძირითადი თემა იყო მათთვის სტატუსის მინიჭების საკითხი.

ამავე წლის 30 მარტს კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებათა სტრატეგიის საერთაშორისო ცენტრში (ქ. თბილისი, ხელმძღვანელი გიორგი ხუციშვილი) და მაისში საქართველოში არსებული ყველა

რელიგიური კონფესიებისა და სექტების შეხვედრები კვლავ მოუწყო (რა თქმა უნდა, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გვერდის ავლით). მასში მონაწილეობდნენ:

1. სუბსარქისის სომხური ტაძრის მოძღვარი – **ნორიკ კეშოანი**;
2. **ლევონ ისახანიანი** – საქართველოში არსებული სომხური ეპარქიის ხელმძღვანელის თანაშემწე იურიდიულ საკითხებში;
3. **ვან ბაიბურთი** – იმდროინდელი საქართველოს პარლამენტის წევრი;
4. **ბექა მინდიაშვილი** – საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის წარმომადგენელი;
5. **პაატა გაჩეჩილაძე** – არასამთავრობო ორგანიზაციის „21-ე საუკუნე“ წარმომადგენელი;
6. **ანდრეი შტოკალი** – საქართველოში არსებული ლუთერანული ეკლესიის ეპისკოპოსი.

შეხვედრის მონაწილეთა აზრით, საქართველოში მოქმედმა ყველა რელიგიურმა კონფესიამ თუ სექტამ (მნიშვნელობა არ აქვს, ის რეგისტრირებულია თუ არა) უნდა მიიღოს იურიდიული სტატუსი.

იგივე საკითხი დაისვა 2006 წლის 26 მაისს საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის იმდროინდელ ხელმძღვანელთან საქართველოში არსებული რელიგიური კონფესიებისა და სექტების ხელმძღვანელთა ერთობლივ შეხვედრაზეც. შეხვედრას ესწრებიდნენ:

1. **ვაზგენ მირზოხანიანი** – სომხური ეპარქიის ეპისკოპოსი;
2. **ჯუზეპე პაზოტო** – საქართველოში არსებული ლათინურ-კათოლიკური ეკლესიის ეპისკოპოსი;
3. **მალხაზ სონღულაშვილი** – საქართველოში არსებული ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსი;
4. **გარიკ აზიკოვი** – საქართველოში არსებული გერმანულ-ლუთერანური ეკლესიის მღვდელი;
5. **გაზი ახუნდ ალი ალიევი** – მუსლიმანური რელიგიური საზოგადოების წინამძღოლი;
6. **აბრაამ მიქელაშვილი** – ებრაული რელიგიური საზოგადოების რაბინი.

მათ ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს პრეზიდენტისადნინ გადასაცემი ერთობლივი წერილი ჩააბარეს, რომელშიც იურიდიული სტატუსის მინიჭებას ითხოვდნენ. 2009 წელს სომხეთის პრეზიდენტმა **სერჟ სარქისიანი** ერთ-ერთ ოფიციალურ შეხვედრაზე განაცხადა: „მიმაჩნია, რომ საქართველოში სომხური ენისათვის რეგიონალური

სტატუსის მინიჭება, სომხური სამოციქულო ეკლესიის იურიდიული რეგისტრაცია, სომხური ძეგლების დაცვისაკენ გადადგმული ნაბიჯები ხელს შეუწყობს ქართულ-სომხური მეგობრობის გამყარებასა და ურთიერთნდობის განმტკიცებას“.

როგორც ვხედავთ, საქართველოში არსებული რელიგიური კონფესიები და სექტები მეზობელი ქვეყნების ოფიციალურ ხელისუფალთა აშკარა თუ ფარული მხარდაჭერით, საქართველოს დედა ეკლესიის გვერდის ავლით ცდილობდნენ, ჩვენი ვაიხელისუფლებისგან ოფიციალურად მიედოთ სტატუსი და მიაღწიეს კიდევ. ამის ნათელი დასტურია 2011 წელს მიღებული კანონი რელიგიების შესახებ, რომლის ძალითაც ჩვენს ქვეყანაში არსებული სხვადასხვა კონფესია და სექტა უფლებრივად მართლმადიდებლობას გაუთანაბრეს.

2005 წელს 24–26 ნოემბერს თბილისში საპატრიარქოს თაოსნობით ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმზე „ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“ ვინმე **ლევონ ისახანაძე** წარმოადგინა მოხსენება, სადაც შემდეგი მოთხოვნები იყო წამოყენებული:

- საქართველოს ეკლესიის მიერ კეთილი ნების გამოჩენა და მის ტერიტორიაზე არსებული 600-ზე მეტი სომხური ეკლესიის დაბრუნება ექმიაძინისთვის;
- საქართველოში სომეხთა წმიდა ეკლესიის ეპარქიის სათანადო სამართლებრივი სტატუსის განსაზღვრა;
- საქართველოში რელიგიის თავისუფლებისა და რელიგიური ორგანიზაციების საქმიანობის მარეგულირებელი კანონმდებლობის სრულყოფა;
- საქართველოში საუკუნეების განმავლობაში სომეხთა სამოციქულო წმინდა ეკლესიის ეპარქიის შემადგენლობაში შემავალი ეკლესიების ეპარქიისადმი გადაცემა.

იმდროინდელი სახალხო დამცველი ოპერატიულად გამოეხმაურა სიმპოზიუმზე წამოჭრილ ამ საჭირობოროტო საკითხს და ერთი თვის შემდეგ საქართველოს პარლამენტის სხდომაზე განაცხადა: „ამ ეტაპზე სომხეთის სამოციქულო ეკლესიის საქართველოს ეპარქია ყველაზე რადიკალურად თბილისში — ნორაშენისა და ახალციხეში – სურბნაშნის ტაძრების დაბრუნების საკითხს სვამს... საპატრიარქოს პოზიციას, ტაძრების ისტორიული მეპატრონის შესახებ, ანგარიშს უწევს ხელისუფლებას, რომელიც ცალმხრივად ვერ წყვეტს, დაუბრუნოს თუ არა ტაძრები თავის ისტორიულ მფლობელს.“ ამ

განცხადებით მან აშკარად მხარი დაუჭირა ისახანიანის თავხედურ გამონდომას.

იგივე პოზიცია დაიკავეს სახალხო დამცველის აპარატთან შექმნილი რელიგიათა საბჭოს წევრებმაც (თავისუფლების ინსტიტუტში გამოზრდილნი ბასილ კობახიძე, ნოდარ ლადარია, ბექა მინდიაშვილი, თამარ შამილი და ძმანი მათნი).

2011 წლის ივნისში საქართველოში ოფიციალური ვიზიტით სომხეთის პატრიარქი გარეგინ II ორი ძირითადი მოთხოვნით ჩამოვიდა: 1) სომხური ეკლესიისათვის იურიდიული სტატუსის მინიჭება და 2) ვითომდა სადაო „სომხური ექვსი ეკლესიის“ ოფიციალურად სომხური ეპარქიისათვის გადაცემა. ორივე საკითხზე საქართველოს პატრიარქისაგან საკმაოდ ლოგიკურად დასაბუთებული პასუხი მიიღო.

მიუხედავად ამისა, 2011 წლის 5 ივლისს სასწრაფოდ მიღებული კანონით, უცხოეთიდან მართულმა საქართველოს პარლამენტმა და მთავრობამ, ქართველი ხალხისა და საქართველის მართლმადიდებელი ეკლესიის აზრის იგნორირებისა და გვერდის ავლით, არა მხოლოდ გარეგინ მეორის, არამედ საქართველოში არსებული სხვა რელიგიური კონფესიებისა და სექტების მოთხოვნები ერთი ხელის მოსმით დააკმაყოფილა და მათ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსი მიანიჭა. ამ კანონს სასწრაფო წესით საქართველოს პრეზიდენტმაც ხელი მოაწერა.

აღნიშნული კანონის მიღებასთან დაკავშირებით სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია მეორემ შემდეგი სახის განცხადება გააკეთა: „ჩვენი ეკლესიისთვისაც და სრულიად ხალხისთვისაც, საქართველოს პარლამენტმა სრულიად მოულოდნელად, 1 ივლისს პირველი მოსმენით მიიღო კანონი რამდენიმე რელიგიური ორგანიზაციისათვის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსის მინიჭების შესახებ.

საზოგადოებისათვის ცნობილია, რომ მართლმადიდებელი ეკლესიის სტატუსი და კონსტიტუციური შეთანხმება წლების განმავლობაში იყო ფართო განხილვის საგანი და მას საერთაშორისო ექსპერტიზაც ჩაუტარდა.

თავის მხრივ, ეკლესია არასოდეს წასულა წინააღმდეგი და ყოველთვის მხარს უჭერდა საქართველოში არსებული სხვა რელიგიებისადმი სტატუსის მინიჭებას და მათი უფლებების განხორციელებას, მაგრამ ამ პროცესს გაგრძელება არ მოჰყოლია, ანუ ხელისუფლების მხრიდან არ შექმნილა მრავალმხრივი სახელმწიფო კომისია, სადაც

საკითხი იქნებოდა შესწავლილი და შეჯერებული.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ სხვა სახელმწიფოებში არც ქართული მართლმადიდებლური ტაძრების საკუთრებისა და მოვლა-პატრონობის საკითხი დასმულა დღემდე და არც ჩვენი ეკლესიის სტატუსის განხილვა დაწყებულია.

ამის ფონზე გაუგებარია ჩვენი ქვეყნის პარლამენტის მიერ ესოდენ მნიშვნელოვანი დოკუმენტის მიღება საჯარო განხილვის გარეშე და ასეთი აჩქარებული წესით.

მიგვაჩნია, რომ აუცილებელია შეჩერდეს კანონის მიღების პროცედურა (მეორე და მესამე მოსმენა) და აღნიშნულ საკითხზე გაიმართოს საჯარო დებატები, თუნდაც ტელევიზიის პირდაპირ ეთერში, რათა ჩამოყალიბდეს საერთო-საზოგადოებრივი აზრი და მოხდეს კონსენსუსი მართლმადიდებელ ეკლესიასთანაც, რადგან ქვეყნის მოსახლეობის უდიდესი უმრავლესობა მართლმადიდებელი ქრისტიანია.

ჩვენს მოქალაქებს კიდევ ერთხელ შევახსენებთ, რომ ეს საკითხი არის უმნიშვნელოვანესი, რადგან იგი არსებითად განსაზღვრავს სახელმწიფოს მოწყობის ძირითად პრინციპებს.

04.07. 2011.“

მეორე დღეს გამოქვეყნდა საქართველოს საპატრიარქოს განცხადება. მასში ნათქვამია:

„საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის მიერ 4 ივლისს გაკეთებული განცხადების შემდეგ საქართველოს საპატრიარქოში თავისი ინიციატივით მოვიდნენ საქართველოს პარლამენტის წარმომადგენლები, რათა შემოეთავაზებინათ პირველი მოსმენით მიღებული კანონ-პროექტის შეცვლილი ვარიანტი, სადაც კვლავ უპირობოდ იყო დაფიქსირებული რელიგიური გაერთიანებების საჯარო იურიდიულ პირად აღიარების საკითხი.

საპატრიარქო კვლავ აყენებდა წინადადებას კანონის მიღების პროცესის შეჩერების, მისი საჯარო განხილვისა და საზოგადოებრივი აზრის კონსენსუსის მიღწევის თაობაზე.

შემდეგ კი, საერთაშორისო გამოცდილების გათვალისწინებით, კომპრომისული ვარიანტიც შესთავაზა.

შეთანხმება ვერ შედგა, რაც მეტად სამწუხაროა, რადგან აწ უკვე მიღებული კანონი ეწინააღმდეგება როგორც ეკლესიის, ისე ქვეყნის ინტერესებს.

ვფიქრობთ, ეს კანონი თავის უარყოფით შედეგებს ახლო მო-

მავალშივე გამოიღებს, რაზეც პასუხისმგებლობა ხელისუფლებას ეკისრება.

05.07.2011“[6,3].

მიუხედავად საპატრიარქოს ამგვარი განცხადებისა, 2011 წლის 11 ივლისს ჩატარებული სინოდის სხდომაზე, სადაც საქართველოს პარლამენტის მიერ სხვადასხვა რელიგიური კონფესიებისადმი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსის მინიჭების შესახებ მიღებული კანონის სამართლიანობა თუ არასამართლიანობა განიხილებოდა, სინოდის წევრთა უმრავლესობის მიერ (20 ხმით 17-ის წინააღმდეგ) ამ კანონის შესახებ ხელისუფლების გადაწყვეტილება დადებითად შეფასდა. მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ ის, რომ სინოდი საერო ინსტიტუტი არ არის. კანონი საქართველოს ხელისუფლებამ მასთან კონსულტაციისა და შეთანხმების გარეშე ეკლესიის საქმეში უხეში ჩარევით დაამტკიცა და ის ფაქტის წინაშე დააყენა.

ამასთან დაკავშირებით, ქვეყნის იმდროინდელმა პირველმა პირმა მიხეილ სააკაშვილმა დაუფარავი ცინიზმითა და სიამაყით აღსავსემ საჯაროდ აღნიშნა: „ვატიკანთან მოლაპარაკება ჰქონდა შევარდნადის მთავრობას, მაშინაც სწორედ ან კანონს იღებდნენ. რვა წლის წინ, 2003 წელს იგივე ხალხი მაშინაც იგივეს იმეორებდა – ხალხს არ გააგებინესო. ვატიკანი ძალიან გვჭირდება. ბევრ ქვეყანაში, სადაც საქართველო არ არის წარდგენილი, ვატიკანი იცავს ჩვენს პოზიციებს. ვატიკანის საგარეო საქმეთა მინისტრი ჩამოვიდა შევარდნაძესთან, მას ნახევარი საათით ადრე დაურეკეს. იმის გამო, რომ 100 სტუდენტი გამოიყვანეს ამ საკითხის საწინააღმდეგოდ ქუჩაში, კათოლიკეების საგარეო საქმეთა მინისტრს უარი უთხრეს, ბოდიში, მაგრამ ვერ მოვაწერთ ხელს ამ ხელშეკრულებასო და ეს კაცი უკან წავიდა. წასვლის წინ მან თქვა წინასწარმეტყველური ფრაზა – თუ მთავრობას ეშინია ქუჩაში გამოსული 100 კაცის და ვერ აცნობიერებს, რომ ფუნდამენტალურ ღირებულებებზეა ლაპარაკი, ამ მთავრობას დიდი დღე არ უწერია. ამიტომ 100 ათასი კაციც რომ გამოსულიყო ქუჩაში, მე მაინც ამას გავაკეთებდი“-ო.

არც დღევანდელი ხელისუფლება ჩამორჩა თავის წინამორბედს. სულ ახლახან ხალხისა და დედა ეკლესიის უკითხავად სხვადასხვა, კონკრეტულად, საქართველოში არსებული ოთხი რელიგიური კონფესია სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დააფინანსა იმ საბაბით, რომ თურმე საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ, ბოლშევიკებმა დიდი ზიანი მიაყენეს მათ და, თურმე, ქართველმა ხალხმა, როგორც

„იმ ბოლშევიკების მემკვიდრემ,“ უნდა აუნაზღაუროს.

ამასაც არ დასჯერდნენ, სახელმწიფოს მხრიდან ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის უკეთ გაკონტროლების მიზნით პრემიერის აპარატთან შექმნეს რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ სახელმწიფო ზაწოლას ახდენს და უხეშად ერევა ეკლესიის საქმიანობაში. ამ ქმედებით ფაქტობრივად ჯვაროსნული ომი ღიად გამოუცხადეს ქართულ მართლმადიდებელ ეკლესიას, რაც მილიონობით მართლმადიდებელი ქართველის რელიგიური გრძნობების იგნორირებას, ზნეობრივ დაცემას, სულიერ გადაგვარებას ნიშნავს.

სულ ცოტა ხნის წინ ამ მთავრობის ერთ-ერთი ლიდერი სოფელ ჭელაში მინარეთის აღმართვასთან დაკავშირებით სამართლიანი საპროტესტო აქციის მონაწილეებს ამუხათებდა: „საქართველოში ეკლესია გამოყოფილია სახელმწიფოსაგან და ურთიერთობები სახელმწიფოსა და საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის რეგულირდება საკონსტიტუციო შეთანხმებითა და არსებული კანონმდებლობით. როგორც სახელმწიფოს არ აქვს უფლება ჩაერიოს ეკლესიის შიდა ცხოვრებაში, ისე ეკლესიას არ აქვს უფლება იტვირთოს სახელმწიფო ფუნქციები. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია უდიდესი ავტორიტეტითა და ნდობით სარგებლობს ქართულ საზოგადოებაში, მაგრამ კონკრეტული მშენებლობის მიზანშეწონილობას მხოლოდ სახელმწიფო კანონმდებლობა განსაზღვრავს.“

შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს აღნიშნული მთავრობების ზემოთ ჩამოთვლილი კანონები და დადგენილებანი — ეს არის მიზანმიმართული უმძიმესი დანაშაულებრივი ლაშქრობა ქართული სულის, ქართული რელიგიური რწმენის — მართლმადიდებლობის წინააღმდეგ. მათ ავიწყდებათ, ან არ უნდათ დაინახონ, ის რეალური გარემოება, რომ დავით აღმაშენებლის ოქროს ხანის გარანტი სწორედაც რომ მართლმადიდებლობის სახელმწიფო იდეოლოგიის რანგში აყვანა იყო. ქრისტიანობის მიღებისა და მისი სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების შემდეგ, საქართველოში უმძიმესი განსაცდელის ჟამსაც კი, ეკლესია ყოველთვის მოწოდების სიმაღლეზე იდგა, რადგან იგი არა მხოლოდ სარწმუნოება, არამედ ქვეყნის იდეოლოგიაც იყო.

როგორც ვხედავთ, „მსოფლიოს ახალი მოწყობის“ და „ახალი ადამიანის გამოყვანის“ ორგანიზატორებმა — გლობალისტებმა, ჩვენს ქვეყანაში არსებული სხვადასხვა კონფესიის გამოყენებით,

საქართველოს სახელმწიფოებრიობისა და, შესაბამისად, ქართველი ხალხის ეროვნული ინტერესების ძლიერი დამცველის, ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის დაქვეითება-დაკნინება ოფიციალური დონეზე დაიწყო, რაც ბოლო ათწლეულში არსებული უცხოეთიდან მართული საქართველოს ხელისუფლებების მიერ საკუთარი ქვეყნის წინაშე ჩადენილ ამ საუკუნის ერთ-ერთ უდიდეს დანაშაულად უნდა ჩაითვალოს.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. დ. მელიქიშვილი, ქართული ენის მდგომარეობა დღეს, 2008 წლის 14 აპრილისათვის//კრ. „ქართველოლოგია“, 4, თბ., 2008.
2. მართლმადიდებლობასა და ლათინოპაპიზმს (კათოლიციზმს) შორის არსებული განსხვავებანი, თბ., 2004.
3. ს. საჯაია, „დემოკრატიული“ გადაგვარებით — „ცივილური“ გადაშენებისაკენ, თბ., 2005.
4. თ. იველაშვილი, კათოლიკობა საქართველოში, თბ., 2009.
5. თ. იველაშვილი, ეთნიკური უმცირესობები და კონფლიქტური სიტუაციები სამცხე-ჯავახეთში//კრ. „ქართველოლოგია“, 6, თბ., 2010.
6. „საპატრიარქოს უწყებანი“, 26, 2011.